

AUTOR NIEZNANY

**Idzie żołnierz
borem, lasem (Pieśń
o żołnierzu tułaczu)**

Idzie żołnierz borem, lasem¹

Idzie żołnierz borem, lasem,
Przymierając z głodu czasem;
Chleba, soli nie żałować,
Trza żołnierza poratować.

Żołnierz

Suknia na nim poblakuje²,
Wiatr dziurami przelatuje,
Jadą, jadą, wywijają,
Na wojenkę wysyłają.

I jać bym też z wami jechał³
Gdyby mi kto konia siodłał.
Starsza siostra wyskoczyła,
Konika mu kulbaczyła.

Rozstanie

A ta średnia miecz podaje,
A ta młodsza krzyczy, łaje:
Wy nie płaczcie siostry brata,
Wróci wam się za trzy lata.

Tu nadchodzi rok, półtora,
Huzarowie jadą z pola:
Witajcie wy, huzarowie,
Daleko tam brat na wojnie?

My z wojenki też jedziemy,
Twego brata nie wieziemy,
Leżyć on tam na Wołyniu,
Trzyma głowę na kamieniu.

Śmierć bohaterska

Konik jego koło niego,
Grzebie nogą, żałuje go,
Już wygrzebał po kolana,
Żałujący swego pana.

Koń, Żaloba

Pókiś ty był, panie, zdrowy,
Jadał ci ja owies goły.
Teraz nie mam rżanej słomy;
Rozwleką mnie kruki, wrony!

Kruki, wrony oblatują
I oczy mu wydziobują.

Plak
Żalenie, Los, Kondycja
ludzka

¹*Idzie żołnierz borem, lasem* — utwór znany też jako *Pieśń o żołnierzu tulaczu*. Istnieje kilka wersji tej pieśni, tekst jej opiera się na motywach różnych staro- i średniopolskich pieśni o losie żołnierza (por. np. *Pieśń o kole rycerskim* z 1584 r.) i był przetwarzany przez wielu anonimowych autorów. [przypis edytorski]

²*poblakować* (daw.) — blaknąć, tracić barwy; także: tracić wartość. [przypis edytorski]

³*jać bym (...) jechał* (daw.) — ja bym jechał; pojechałbym. [przypis edytorski]

Lepsze w domu groch, kapusta,
Niż na wojnie kura tłusta.

Lepsza w domu kapuścina,
Niż na wojnie cielęcina,
Wolałbym ja łąkę kosić,
Niż na wojnie szablę nosić.

Lepiej w domu pługiem orać,
Niż na wojnie szablą dołać,
Bo na wojnie szable kruszą,
Niejeden się żegna z duszą.

Praca

Jest to sławna pieśń wojska polskiego, o której tak pięknie wspomina Mickiewicz w Panu Tadeuszu.

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/idzie-zolnierz-borem-lasem>

Tekst opracowany na podstawie: Wybór pieśni narodowych w którym się znajdują dumki, arye, marsze, krakowiaki, mazury, pieśni patriotyczne, wojenne, historyczne itd., zebr. J. Chociszewski, Poznań 1882

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Agata Więckowska, Dorota Kowalska, Józef Chociszewski, Marta Niedziałkowska.

Okładka na podstawie: ruffin_ready@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: szczegóły na stronie Fundacji.